

Quick scan flora en fauna

Lingecollege Teisterbantlaan 2 te Tiel

In opdracht van: Gemeente Tiel

11 januari 2022

Colofon

© 2022 Laneco / Gemeente Tiel

Tekst en samenstelling: J. Geisler MSc.

Tweede lezer: R. Eversteijn

Projectnummer: 165.21.01

In opdracht van: Gemeente Tiel

Wijze van citeren: Geisler, J. (2022). *Quick scan flora en fauna Lingecollege Teisterbantlaan 2 te Tiel*. Ede: Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

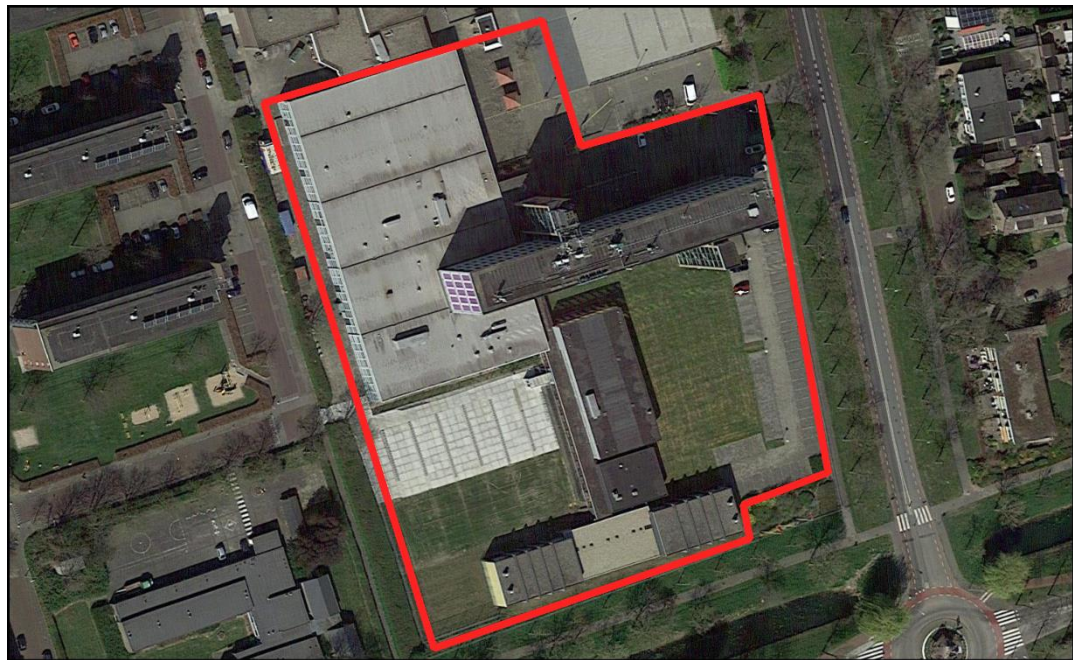
INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	4
2	TOETSING	6
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	6
2.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	7
2.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	7
2.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	7
3	CONCLUSIE	16
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	16
3.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	16
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	17
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	17
3.5	AANBEVELINGEN	18
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	20
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST	24

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Het plangebied ligt aan de Teisterbantlaan 2 te Tiel en omvat een deel van het schoolcomplex van het Lingecollege, onderdeel beroepscollege (zie afbeelding 1). De gemeente Tiel is voornemens om de gebouwen te slopen en het terrein te herinrichten.

Afbeelding 1: De globale ligging van het plangebied (rode contour) aan de Teisterbantlaan 2 te Tiel.

Laneco heeft in opdracht van de Gemeente Tiel de beoogde herinrichting getoetst aan de Wet natuurbescherming en een quick scan flora en fauna uitgevoerd. In deze quick scan zijn de geschiktheid van het habitat voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen ten aanzien van mogelijke vervolgprocedures in het kader van de Wet natuurbescherming en natuurbeleid.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Het schoolcomplex (zie afbeelding 2) ligt in het zuidoostelijke deel van de plaats Tiel (provincie Gelderland) en wordt omringd door stedelijke bebouwing. In het zuidoosten ligt de Hertogenwijk met daarachter de uiterwaarden van de Waal. Aan de overige zijden liggen de wijken Ridderweide en Bloemenbuurt. Het plangebied zelf wordt omsloten

door de Teisterbantlaan in het oosten, de gymzalen van het Lingecollege in het noorden en de Avezaathstraat in het westen. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door een smalle kanaal en de Nieuwe Tielseweg.

De bebouwing bestaat uit een geschakeld geheel van een gebouw met een hoofdingang en meerdere praktijklokalen in het westelijke en noordelijke deel van het plangebied, een hoog gebouw met leslokalen in het centrale en oostelijke deel en vijf kleinere gebouwen met leslokalen in het zuidelijke deel. Het gebouw met het praktijkgedeelte is een één verdieping hoog gebouw uit beton opgetrokken en wat grotendeels uit raamkozijnen bestaat. De gevels zijn met MDF platen bedekt en het platte dak met metalen platen. Dit gebouw verbindt de gymzalen noordelijk van het plangebied met een gebouw van vijf verdiepingen hoog binnen het plangebied. De gymzalen en overige bebouwing van het Lingecollege buiten het plangebied zijn in een eerdere quick scan flora en fauna behandeld (Eversteijn, 2021). Het gebouw is vijf verdiepingen hoog met een plat bitumen dak en is uit steen opgetrokken, met raamkozijnen en zonder spouw. In het zuidelijke deel van het plangebied staan vijf aan elkaar geschakelde kleinere gebouwen van één verdieping hoog met stenen spouwmuren met enkele open stootvoegen. Het platte dak is met bitumen en deels met kiezelstenen daarbovenop bedekt. De grond rondom de bebouwing in het noordelijke deel van het plangebied is volledig verhard en bestraat. In de zuidelijke helft bevinden zich een parkeerplaats en twee open terreinen, die met algemeen voorkomende grassoorten zijn begroeid. De buitenzijde van het plangebied wordt begrensd door een half hoog metalen rek. De gemeente Tiel is van plan om de gebouwen te slopen en het terrein te herinrichten.

Afbeelding 2: Het plangebied aan de Teisterbantlaan 2 te Tiel met (linksboven naar rechtsonder) het oostelijke, westelijke, noordelijke en zuidelijke deel (Foto's: Laneco, 2021).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens. Omdat deze gegevens vrij globaal zijn, is de beoordeling in de quick scan vooral gebaseerd op een veldbezoek door een ecooloog.

Op 15 december 2021 hebben twee ecologen van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Het doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Er is tijdens het veldbezoek gebruik gemaakt van zichtwaarnemingen en sporenonderzoek. Ook is gelet op aanwezigheid van in gebruik zijnde of mogelijk geschikte broed- en verblijfplaatsen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er aan de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van ca. 100 meter rondom het plangebied.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt op ongeveer 500 meter afstand ten noorden van het Gelders Natuurnetwerk (GNN), bij de Inundatiedijk, onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; provincie Gelderland, 2022a). Door de geplande werkzaamheden gaat geen GNN-gebied verloren. Gezien de afstand en lokale aard van ingreep zijn negatieve effecten op het dichtstbijzijnde GNN-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden uitgesloten.

2.2.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied (provincie Gelderland, 2022b). Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

2.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 500 meter afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "Rijntakken" (Natura 2000, 2022). Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren.

De te slopen bebouwing van het Lingecollege zal plaats gaan maken voor de bouw van woningen. Hierdoor is er sprake van een mogelijke toename van stikstofuitstoot in de nieuwe situatie. Door de geplande werkzaamheden kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Gezien de afstand zijn extra stikstofdepositie en daarmee effecten op omliggende Natura 2000-gebieden door het project te verwachten. Om dit met zekerheid te kunnen bepalen is een stikstofberekening noodzakelijk. Deze berekening kan uitsluitsel geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. Deze berekening en toetsing maken geen onderdeel uit van deze quick scan, maar dienen apart te worden uitgevoerd. Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

2.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Er worden geen bomen gekapt en de enkele solitaire bomen in het plangebied, zoals een jonge beuk (*Fagus sylvatica*), voldoen niet aan de definitie van een houtopstand (zie bijlage 1). Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

2.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten wordt getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat grotendeels uit volledig verharde ondergrond en deels uit sterk gecultiveerde open terreinen begroeid met gras. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Beschermde plantensoorten worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn daarom uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2011 t/m 2021), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016) en de online zoogdieren verspreidingsatlas (Zoogdierverseniging, 2021).

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals de egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*) en algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten/soortgroepen geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde zoogdieren komen volgens de verspreidingsgegevens de volgende soorten in de omgeving voor: bever (*Castor fiber*), boommarter (*Martes martes*), bunzing (*Mustela putorius*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), hermelijn (*Mustela erminea*), steenmarter (*Martes foina*) en wezel (*Mustela nivalis*).

De bever is een soort die afhankelijk is van ruim water met een beschermde overgang naar bosrijke omgeving. Vanwege het ontbreken van een dergelijk geschikt habitat is de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied uitgesloten.

De boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten in een bosrijke omgeving. Ook de eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving, maar komt ook steeds vaker in tuinen voor in een groene omgeving. Het plangebied is grotendeels verhard en bebouwd en omvat enkele solitaire bomen zonder geschikte holtes of verblijfplaatsen voor deze soorten. Door het ontbreken van geschikt leefgebied is de aanwezigheid van de boommarter en eekhoorn binnen het plangebied uitgesloten.

De das komt voor in kleinschalig agrarisch landschap en bos met landschapselementen zoals bosjes, heggen en houtwallen. De das heeft dekking en droge grond (vaak wallen of taluds) nodig voor de burchten. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de das (graafsporen, latrines, wissels) of een burcht aangetroffen. Effecten op deze soort zijn daarom uitgesloten.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) komen voor in kleinschalig cultuurlandschap met open plekken en voldoende schuilmogelijkheden, zoals heggen, houtwallen, bos- of akkerranden en weidegebieden. Daarbij is de aanwezigheid van

water van belang, omdat deze soorten veelal op en langs oevers hun prooiën vangen. Omdat het plangebied in stedelijk gebied ligt, geschikt habitat voor deze soorten ontbreekt en het schoolplein volledig bestraat is zonder enige vorm van dekking, is de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied uitgesloten.

De steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die ook binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. In of in de directe omgeving van het plangebied zijn echter geen latrines, vette sporen of prooiresten aangetroffen. Ook beschikken de gebouwen in het plangebied niet over geschikte gaten en ruimtes met een diameter van meer dan 5 centimeter om toegankelijk te zijn voor de steenmarter. De aanwezigheid van de steenmarter binnen het plangebied wordt daarom uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de archiefgegevens, de biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek en de voorgenomen werkzaamheden, is de aanwezigheid van nationaal en Europees beschermde zoogdieren en negatieve effecten op deze soorten uitgesloten.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2011 t/m 2021), Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en de online vleermuizen verspreidingsatlas (Zoogdierverseniging, 2021a).

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

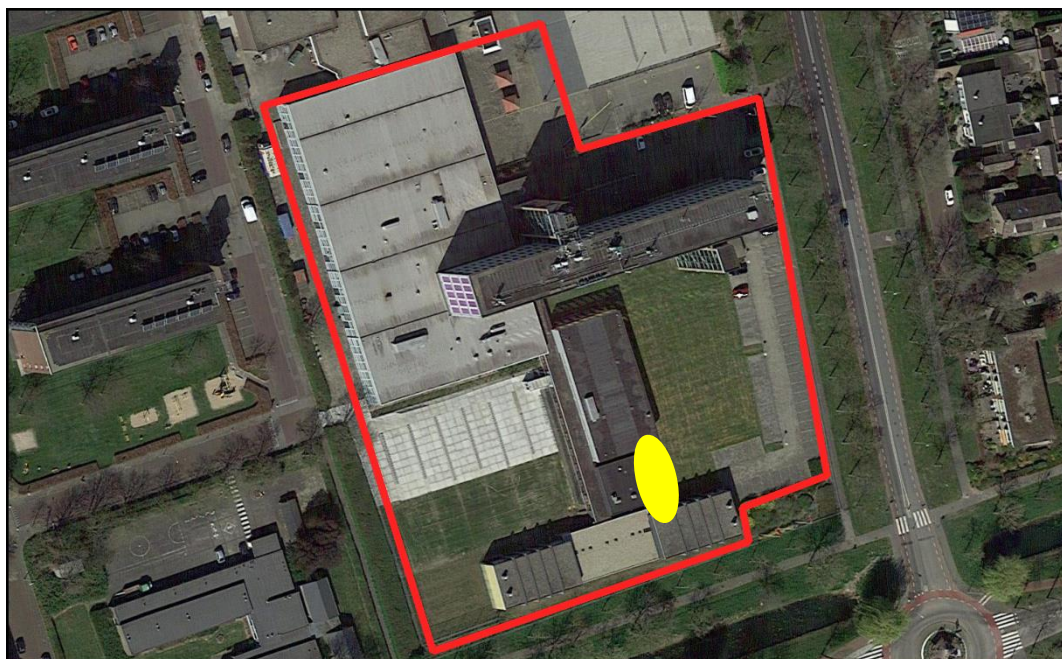
Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten. De gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als in bomen en de gewone dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger zijn overwegend gebouwbezonend.

Foerageergebied en vliegroutes

Van vleermuizen is bekend dat zij lijnelementen gebruiken als vliegroute van of naar een foerageergebied of verblijfplaats. Halfopen en bosrijk landschap, watergangen (kanalen/rivieren), vijvers, tuinen en parken worden door verschillende vleermuissoorten gebruikt als foerageergebied. Het plangebied is voornamelijk verhard, bebouwd en open terrein met weinig vegetatie. Door vleermuizen kan in en rond het plangebied worden gefoerageerd, echter zijn er in de directe omgeving van het plangebied voldoende en geschiktere alternatieven aanwezig. De bebouwing kan door zijn grootte een onderdeel vormen van een vliegroute voor vleermuizen. Aangezien er voldoende alternatieve vliegroutes in de omgeving van het gebouw aanwezig zijn, is hier geen sprake van een essentiële vliegroute. Effecten op essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn uitgesloten.

Verblijfplaatsen

De enkele solitaire bomen in het plangebied zijn door een beperkte hoogte en leeftijd en ontbrekende geschikte holtes niet geschikt als verblijfplaatsen voor boombewonende soorten vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende soorten kan worden uitgesloten. In de muur in het zuidelijke deel van het plangebied zijn meerdere spouwgaten en openingen aanwezig die toegang tot de spouw bieden (zie afbeelding 3). De spouwgaten en openingen zijn te klein voor soorten als laatvlieger en meervleermuis. De gewone grootoorvleermuis komt voornamelijk in/rond parken en bosachtige structuren voor. Gezien de zeer beperkte waarnemingen in de ruimere omgeving en de open omgeving van het plangebied wordt deze soort hier niet verwacht. Wel is nader onderzoek naar mogelijke zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van de gebouwbezonende gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis noodzakelijk. Gezien de beperkte omvang en volume van de spouwmuren, worden massawinterverblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

0 25 50 75 meter

Ondergrond: Google Satellite (URL: <https://mt1.google.com/vt/lyrs=s&x={x}&y={y}&z={z}>), 2021

Laneco
Landschaps & Ecologisch Advies

Legenda

 Plangebied

Afbeelding 3: Ligging van de muur (boven: gele contour) met openingen (onderste rij) die gebouwbewonende vleermuissoorten toegang naar geschikte ruimtes in de spouw bieden (Foto's: Laneco, 2021).

Conclusie

Een klein deel van de bebouwing in het plangebied is geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Voor het desbetreffend gebouw is daarom nader onderzoek noodzakelijk. Effecten op essentiële foerageergebieden, vliegroutes en massawinterverblijfplaatsen zijn uitgesloten, evenals verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten, de gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

2.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten zwarte kraai (*Corvus corone*) en zilvermeeuw (*Larus argentatus*) waargenomen. In het plangebied zijn geen nesten van vogels geconstateerd.

Alle vogels zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (Artikel 3.1/3.2 Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn). Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan. Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe versterking van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil, ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil, slechtvalk, sperwer (*Accipiter nisus*) en steenuil voor (NDFF, 2011 t/m 2021).

Roofvogels broeden zowel in cultuur- (bijvoorbeeld de sperwer), half open cultuur- (bijvoorbeeld de boomvalk en slechtvalk) en natuurlandschappen (bijvoorbeeld de buizerd en havik). Broedplaatsen van deze en andere soorten roofvogels kunnen gezien de afwezigheid van horsten (nesten) en (roofvogel-) nestkasten in en rond het plangebied worden uitgesloten. Om op bijvoorbeeld muizen, vogels en konijnen te kunnen jagen, hebben deze roofvogels in het algemeen agrarisch gebied, half open cultuurlandschap en/of bosrijk gebied nodig. Het plangebied is bijna volledig bebouwd en verhard waardoor het niet als foerageergebied voor roofvogels geschikt is. Negatieve effecten op roofvogels zijn uitgesloten.

De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop of onder een dakpan). Er moet altijd voldoende voedsel, schuilgelegenheden (dichte bosschages) en zandbaden nabij de nestplaats aanwezig zijn. De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden en de rest van het jaar vliegt de vogel en rust op thermiek. De soort broedt in rotsachtig biotoop of in bebouwing, bijvoorbeeld onder dakpannen. Ze broeden graag in kolonies en hebben daarnaast minimaal drie meter vrije ruimte onder de nestlocatie nodig om weg te kunnen vliegen. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. In de gebouwen in het plangebied zijn geen voor de huismus en gierzwaluw geschikte openingen zoals overstekende delen of hoeken waarin deze soorten kunnen broeden. De daken zijn plat met dakbedekkingen van bitumen of kiezelstenen; ook hier zijn geen ruimtes aanwezig voor deze soorten om te kunnen broeden. De aanwezigheid van de huismus en gierzwaluw is dan ook uitgesloten.

De ransuil leeft in verschillende gebieden en maakt vaak gebruik van oude kraaien- en eksterne nesten om in te broeden. Ransuilen broeden en roesten voornamelijk in hoge, donkere plekken in grote bomen, vooral in naaldbomen. De steenuil en kerkuil komen voor in half open agrarisch landschap. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. In het plangebied zijn geen nestplaatsen aanwezig en biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Ook zijn tijdens het veldbezoek in en rond het deelgebied geen nesten, nestkasten, roestende individuen of sporen (kalksporen en braakballen) van deze soorten waargenomen. De aanwezigheid van de kerkuil, ransuil en steenuil in het plangebied is uitgesloten.

De ooievaar komt voor in agrarische gebieden zoals beheerde weilanden en maakt vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden. De ooievaar broedt ook op telefoonpalen, schoorstenen, kerktorens en hoogspanningsmasten. Dit soort structuren ontbreken in het plangebied. Negatieve effecten op deze soort kunnen worden uitgesloten.

Conclusie

Met het slopen van de bebouwing in het plangebied worden geen verblijf- en nestplaatsen aangetast van jaarrond beschermde nesten en beschermde vogelsoorten.

De directe omgeving van het plangebied biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals de koolmees (*Parus major*) en pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*). Soorten van deze lijst vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming als er effecten op populatieniveau op kunnen treden door een

ingreep. De directe omgeving van het plangebied wordt door de geplande werkzaamheden niet aangetast. Effecten op deze soorten worden dan ook niet verwacht. Eén van de daken met kiezelbedekking wordt jaarlijks door een scholeksterpaar gebruikt om op te broeden. Ook meeuwen kunnen gebruik maken van dit soort daken om te nestelen. Alle actieve nesten van vogels zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaatsvinden, die globaal loopt van half maart tot half juli. De werkzaamheden mogen alleen in het broedseizoen uitgevoerd worden als er een gerichte controle naar broedvogels is gedaan voor aanvang van de werkzaamheden.

2.5.5 Reptielen

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen en amfibieën die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009), Atlas van Amfibieën en Reptielen (De Wild et al., 2016) en NDFF & Ravon (2021).

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Wet natuurbescherming beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). De bebouwing midden in de bebouwde kom en een druk bezocht college zonder dekking of groen biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten op reptielen zijn uitgesloten.

2.5.6 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke en voor sommige soorten vergraafbaar zand).

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde amfibieën voorkomen, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculentus*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten komen in de ruime omgeving van het plangebied de heikikker (*Rana arvalis*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en rugstreeppad (*Epidalea calamita*). Het plangebied bestaat uit de bebouwing van een college met een bijna volledig verharde ondergrond die drukbelopen wordt zonder enige vorm van dekking. Ook is er geen geschikt voortplantingswater in en in de nabije omgeving van het plangebied aanwezig. Geen van de habitateisen van de bovengenoemde soorten zijn aangetroffen binnen het plangebied. Negatieve effecten

op (beschermde) amfibieën zijn dan ook uitgesloten. Ook de aanwezigheid van de niet-vrijgestelde soorten, heikikker, poelkikker en rugstreeppad wordt binnen het plangebied hier niet verwacht.

2.5.7 Overige soortgroepen

Vissen, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De soorten hebben vaak natuurlijke watergangen, specifieke waardplanten of specifieke natuurlijke biotopen nodig zoals heide, bos, heischraal grasland en/of kleine landschapselementen. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig. Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Zowel de aanwezigheid van als negatieve effecten op vissen, insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen binnen het plangebied zijn dan ook uitgesloten.

3 CONCLUSIE

Aan de Teisterbantlaan 2 te Tiel is men voornemens om een deel van het schoolcomplex van het beroepscollege onderdeel van het Lingecollege te slopen. In opdracht van de Gemeente Tiel heeft Laneco de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming en een quick scan flora en fauna uitgevoerd om de geschiktheid van het habitat voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning te beoordelen.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt op ongeveer 500 meter afstand ten noorden van het Gelders Natuurnetwerk (GNN), bij de Inundatiedijk, onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door de geplande werkzaamheden gaat geen GNN-gebied verloren. Gezien de afstand en lokale aard van ingreep zijn negatieve effecten op het dichtstbijzijnde GNN-gebied door externe invloeden van de werkzaamheden uitgesloten.

3.1.1 Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied.

3.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op ongeveer 500 meter afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "Rijntakken". Door de voorgenomen ingrepen gaat geen Natura 2000-gebied verloren.

De te slopen bebouwing van het Lingecollege zal plaats gaan maken voor de bouw van woningen. Hierdoor is er sprake van een mogelijke toename van stikstofuitstoot in de nieuwe situatie. Door de geplande werkzaamheden kan een hogere stikstofemissie ontstaan in vergelijking met de huidige situatie. Gezien de afstand zijn extra stikstofdepositie en daarmee effecten op omliggende Natura 2000-gebieden door het project te verwachten. Om dit met zekerheid te kunnen aantonen is een stikstofberekening noodzakelijk. Deze berekening kan uitsluitend geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. Deze berekening en toetsing maken geen onderdeel uit van deze quick scan, maar dienen apart te worden uitgevoerd. Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Er worden geen bomen gekapt en het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming moet worden getoetst of er door de ingreep sprake is van negatieve effecten op (potentiële) vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van (beschermde) plant- en diersoorten. Binnen het plangebied kunnen een aantal nationaal en Europees beschermde soorten voorkomen, waarvoor voor aantasting van rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming geldt.

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van de individuele diersoorten zijn zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen van de beschermende gebouwbewonende gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis niet uit te sluiten in (delen van) de bebouwing van het plangebied (zie afbeelding 3). Met het slopen van de gebouwen verdwijnen (mogelijke) verblijfplaatsen van deze vleermuissoorten.

Verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied van overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde plant- en diersoorten zijn binnen het plangebied uitgesloten.

3.4.1 Consequenties

Nader onderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming dient daarvoor te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast. Dit kan niet worden uitgesloten zonder nader veldonderzoek voor de volgende in de vorige paragraaf genoemde soorten:

- Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn): Een volledig onderzoek naar vleermuizen conform het Vleermuisprotocol 2021 bestaat uit meerdere onderzoeksperiodes met in elke periode meerdere rondes: zomeronderzoek van half mei tot half juli en najaarsonderzoek van half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van de gebouwen voor vleermuizen.

3.4.2 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) door een ervaren specialist mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - Werkzaamheden, zoals graaf- en kapwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

3.5 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar. Tevens bevelen wij aan om een groot insectenhotel te plaatsen ter bevordering van de bevruchting van planten en het voedselaanbod voor vogels te vergroten.
- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 centimeter bij 5 centimeter breed aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 centimeter ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- Nieuwbouw kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld:
 - Het plaatsen van gevelkasten;

- Het twee pannen hoger plaatsen van vogelschroot;
- Het laten oversteken van de nokpannen en het opruwen van de windveren onder de nokpannen.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 WET NATUURBESCHERMING

1.1.2 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.1.3 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming (voorheen de Boswet) heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.1.4 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Wet natuurbescherming wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een ontheffing te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Wet natuurbescherming altijd de zorgplicht (artikel 1.11). De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Literatuur

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (redactie). (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (redactie). (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). Atlas van Amfibieën en Reptielen. Utrecht, Nederland: RAVON.

Eversteijn, R. (2021). Quick scan flora en fauna Lingecollege Teisterbantlaan 2, Tiel. Ede, Nederland: Laneco.

Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

Nationale Databank Flora en Fauna (2011 t/m 2021) Uitvoerportaal. Geraadpleegd in december 2021 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Natura 2000 (2022), Gelderland. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland>

NDFF & RAVON (2021), NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd in december 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON (2021), NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd in december 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & Zoogdiervereniging (2021), NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd in december 2021 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Provincie Gelderland (2022a), Gelders Natuurnetwerk kernkwaliteiten. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=7ee7f076e44b48f18d36528e9f9d1d87>

Provincie Gelderland (2022b), Natuurbeheerplan. Geraadpleegd in januari 2022 van <https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=abe3fe98fc2f488a9c89dc4fa212f72c>